

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

23. Quid iuris & potestatis habeat Rom. Pont. in beneficijs Patronorum
Laicorum siue Ecclesiasticorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

neus, & dignus. Sed probabilius iudico, quod docet Abbas tunc digniorem esse ab episcopo instituendum. Nam cap. si forte, distinct. 63. dicitur: *Vbi vota sunt paria, preferendum est, qui maioribus meritis inuatur.* quod si prætermisso digniore, minus dignum episcopus instituatur, potest, ut ait Abbas dignior appellare.

Decimo quinto quaeritur, An duobus, vel tribus ab examinatore approbaris, ut æque dignis, sit episcopo liberum, an potius patrono, quem voluerit, alteri præferret? Respondeo, hanc liberam facultatem penes patronum, non penes episcopum esse. Quia etsi Concilium Tridentinum velit, ut ij, qui à patrono nominantur, examinatum iudicio approbentur: non tamen admittit patronis potestatem nominandi vnum ex his, quos examinatores approbavit.

Obiicit id quod habetur in c. Cum autem, de iure patrona. videlicet, Episcopo fas esse quem maluerit ipse, instituere è pluribus æque dignis, qui à patrono laico nominantur? Respondeo, cum Navarro consilio 5. de iure patron. in c. Cum autem, solum conuenit, ut ex multis nominatis, & oblati à patrono possit episcopus instituere quem voluerit. nos vero loquimur de iis, qui ex examinatore iudicio sunt approbati, & nondum à patrono nominati, & episcopo oblato: ex his enim quem patronus, non quem voluerit episcopus, eligi potest. Quærat aliquis, An idem iuris sit, cum patronus est Ecclesiasticus, & plures, examinatorum iudicio, vtridonei sunt approbati, vtrum penes patronum, an penes episcopum sit libera facultas ex illis vnum aliquem eligendi? Respondet Navarro loco citato, esse penes patronum Ecclesiasticum, quoniam nondum illi sunt à patrono nominati, & episcopo oblato, vtridonei sunt, sed tantum examinatorum iudicio approbati: ergo patroni est, quem voluerit, ex illis eligere: hoc enim ius sicut nec laicis patronis, ita nec Ecclesiasticis Tridentina Synodus tollit, vel admittit.

Decimo sexto quaeritur, An episcopi sit examinare literarum, mores, & vitam eorum, qui à patronis nominantur? Respondeo, in Concilio Trident. sess. 24. c. 18. de reformatione decreti: *Vt quicumque sine à patronis laicis, sine Ecclesiasticis nominantur ad Ecclesias Parochiales, subeant examen eorum examinatorum, qui ad id sunt destinati: aliter eorum institutio nullius sit momenti.* Et sess. 7. c. 13. de reformatione, idem Concilium statuit, ut presentati seu electi, vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, etiam sedis Apostolicae Nunciis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, nec confirmantur, neque admittantur, etiam præterea cuiusvis privilegii, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscripta, nisi fuerint prius à locorum ordinariis examinati, & idonei reporti. Presentatis tamen, electis, seu collegiis generalium studiorum exceptis. Hæc ibi.

Decimo septimo quaeritur, An quando institutio ad aliquos inferiores episcopos pertinet, & nominatio ad episcopum tanquam patronum, satis sit, si episcopus Clericum nominet, & offerat, ut instituitur? Respondeo, cum Abbate in c. Significasti, de iure patrona, id sufficere: quia episcopus cum Clericum nominat, & offert instituendum, illum approbat, cum ipse sit approbare Clericos suæ diocesis, cap. vlt. de Cler. peregrinis. Sed quid si episcopus Clericum nominet, & offerat alteri episcopo, ut instituat in Ecclesiis illi subiectis, in quibus episcopus nominans, ius patronatus habet? Quidam senserunt, nominatum ab episcopo, illius alterius episcopi iudicio esse approbandum, ad quem institutio pertinet. Alii contra docent, sufficere solum episcopi nominantis iudicium, qui eo ipso quo nominat Clericum, & offert, approbat. Abbas in d. c. significasti, videtur innuere, hoc esse episcoporum privilegium, ut nominando Clericos ad beneficia, hoc ipso eos approbent, ita vt alia approbatione non indigeant. Sed Concilium Trident. loco proxime allato in superiori quaestione, videtur requirere, ut presentati, electi, vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, nisi fuerint prius à locorum ordina-

riis examinati. Cæterum secundum alios hoc non impedit: quia qui nominantur, & offeruntur ab episcopo, vt in aliena ditione instituatur, hoc ipso, sui ordinarii iudicio approbantur.

C A P. XXIII.

Quid iuris, & potestatis habeat Romanus Pontifex in beneficiis patronorum laicorum, siue Ecclesiasticorum.

DE tota hac quaestione tractat Couarr. lib. Practicarum q. c. 36. Doctores in c. cum dilectus, de iure patr. & c. 2. eod. tit. in 6. Animaduertendum est aliquas literas à Romano Pontifice impetrari, quibus derogatur iuri, & potestati patronorum; cum præcipiat Pontifex, vt certo Clerico beneficium vacaturum conferatur: addens hæc verba. *Ad cuiuscunque presentationem, nominationem, electionem, collationem, & dispositionem beneficia pertineant.*

Primo quaeritur, An Romanus Pontifex possit citra patroni consensum beneficia conferre? Respondeo, posse Papam cuiusvis patroni etiam laici, iuri & potestati derogare: sic Glossa, cuius sententia est communiter recepta in Clem. 2. ver. Apostolicis, de præben. sic etiam Innocentius, & Archid. Abbas, Ioan. Andreas, Dominicus, Francus, Felinus, quos Couarruias citat lib. practicarum quest. c. 36. nu. 1. & illud ratio ipsa conuincit: quia ius patronatus Ecclesiæ auctoritate conceditur: ergo eius auctoritate aufertur potest. Quæres, An Pontifex solo suo nutu, & arbitratu possit ius patronatus auferre? Respondeo, minime, nisi iusta ex causa, vel honesta: alioquin enim laici, à fundandis, ædificandis, & dotandis Ecclesiis auerterentur: præsertim cum Principum privilegia soleant cuiusdam contractus naturam & rationem habere, cum conceduntur ex causa aliqua, & non sola ipsorum Principum libera voluntate: taleq; est ipsum ius patronatus, cum sit Ecclesiæ quidem beneficium, & privilegium, sed patrono ex causa concessum.

Secundo quaeritur, An Papa iuri patronorum laicorum derogare credatur, si in literis Apostolicis ea clausula vtratur: *Beneficium huic vel illi conferatur, ad cuiuscunque dispositionem pertineat?* Respondent Couarr. loco citato. Lambert. tract. de iure patr. lib. 1. p. 3. q. 9. art. 2. Gloss. Cle. 2. de præben. ver. si Apostolicis, non derogare iure laicorum, nisi expresse in literis Apostolicis, laicorum mentio fiat: aientque hanc esse communem Doctorum sententiam. Sed quid si eiusmodi literæ clausulam contineant, videlicet: *Ad cuiuscunque patroni presentationem, vel nominationem beneficia pertineant?* Respondent etiam Couarr. Lambert. locis citatis. Rochus tract. de iure patron. verbo Honorificum, q. 3. per hanc clausulam non derogare Papam iuri patronatus laicorum, sed tantum Clericorum. Obiicit, in clausula generatim dici, (*Ad cuiuscunque patroni nominationem beneficium spectet.*) Respondeo, hanc clausulam generatim apponi, vt Papa iuri cuiuslibet Ecclesiastici patroni significet derogare. nam Ecclesiastici patroni sunt multi, & diuersi, aliquando episcopi, aliquando alii episcopo inferiores præfecti, aliquando collegia Ecclesiarum Cathedralium, vel collegialium, vel vniuersitates studiorum generalium, vel collegia hospitalitatis causa fundata, vel monachorum conuentus.

Tertio quaeritur, Quid si in his literis Apostolicis clausula generalis contineatur huiusmodi (*Ad cuiuscunque patroni nominationem pertineat, etiam laici,*) an Papa tunc deroget iuri patronatus ad laicos etiam illustres pertinenti, cuiusmodi sunt Comites, Marchiones, Duces, & alii Principes? Respondent Couarruias, Lambert. locis citatis, & Rebuff. apud Couarruiam, minime, nisi in clausula Pontifex expressim horum Principum meminerit. Sed quid si in clausula dicatur: *Ad quoruncunque patronorum Comitum, Marchionum, Ducum, & aliorum Principum nominationem pertineat;* aut si absolute ita dicatur: (*Ad quoruncunque patronorum etiam Principum, nominationem spectet.*) An hæc clausu-

clausula patronatus Imperatoris, vel Regis continetur? Respondeo, cum prædictis auctoribus, minime: quoniam cum Imperator, & Rex longe cæteris Principibus auctoritate, & dignitate præsent, necesse est, ut eorum fiat expressum, & aperte mentio.

Quarto quaeritur, An quando ius patro. laicorum solummodo originem habet ex præscriptione, consuetudine, aut priuilegio, ei Papa derogare credatur per clausulam generatim appositam, (*Ad cuiuscumque patroni præsentationem, vel nominationem pertineat.*) vel sic, (*quomvis beneficium ex iure patro. existat*)? Respondeo ex iisdem auctoribus nominatis, communem esse doctorum sententiam, tunc Papam derogare. Ita Panormitan. Gard. Anto. Cald. Dominicus, Haymon, Alexan. Feder. Decius. Ioan. Selua. Felin. Lambert. Rochus, Cassad. quos refert, & sequitur Couar. c. citato. n. 6. tamen addat, huiusmodi derogationem in Hispania non admitti, sicut etiam Rebuff. ait, in Francia non recipi. Communis opinio doctorum est, huic iuri patronatus per generatim clausulam derogari, & comprehendendi beneficia horum patronorum sub reservationi Pontificis in iure communi contentis.

Quinto quaeritur, An quando ius patro. ad Clericum pariter, & laicum pertinet, Papa tunc ei derogare credatur per clausulam generalem, (*Ad cuiuscumque patroni præsentationem, seu nominationem beneficium spectet*) perinde, ac si esset tantummodo Ecclesiasticus patronatus, cui per generalem clausulam Papam derogare ante iam diximus? Quidam affirmant, eo quod huiusmodi patronatus, licet si partim etiam laicorum, simpliciter tamen Ecclesiasticus censetur, quia dignius trahit ad se minus dignum. Alii tamen negant, quoniam hoc ius patronatus in his, quæ sunt fauoris & gratiæ, Ecclesiasticum habetur: in iis, quæ ad damna, odia & pœnas spectant, laicorum censetur. Ita Couar. c. citato, n. 5. & apud eum Rebuffus ex Federico, Felino, Abbate, Dominico, Franco, Rocho, Cassadore, & aliis: quam opinionem vsus Rom. Pont. sicum consensu receptus in Hispania, & Gallia approbant.

Sed quid si ius patronatus ad duos Ecclesiasticos, & ad vnum laicum pertinet? v. g. ad Decanum Ecclesiæ, & ad Priorem Monasterii, & ad Tuum laicum: an tunc per clausulam generalem supradictam Papa derogare intelligitur? Respondet Couar. *ibidem* n. 5. tunc derogationem admitti, eo quod maiori ex parte sit Ecclesiasticus patronatus. Illud etiam dubium esse possit: Cum ius patronatus ad plures laicos pertinet, & in literis Apostolicis derogatio sub hac clausula continetur: (*Si maior pars patronorum laicorum derogationi consenserit.*) An tunc sit derogatio iuri patronatus, maiori parte laicorum suum ad id præstante consensum? Respondet Couar. *ibidem* tunc derogari: secus vero, derogationem non recipi, siue ex toto, siue ex parte, patronis laicis derogetur.

Sexto quaeritur, An quando laicus re ipsa patronus non est, bona tamen fide est possessor ipsius, Papa huic patrono derogare videatur per clausulam generalem in literis Apostolicis contentam; (*Ad cuiuscumque patroni laici præsentationem, aut nominationem pertinet*)? Duae inuenio sententias inter se pugnant: vnã affirmantem, Papam derogare huic iuri: quam, teste Couar. sequitur Staphileus apud eundem c. citato, n. 6. ratio eius est, quoniam Papa derogando, nec patrono, nec possessori iniuriam facit: non patrono quidem, quoniam is possessione caret: non possessori, quia is verus patronus non est. Negat altera opinio per clausulam generalem derogari iuri, quod habet possessor bonæ fidei: nam licet patronus non sit, est tamen bonæ fidei possessor, & ideo rei alienæ fructibus, & commodis fruatur: ergo nõ est cui huiusmodi fructibus priuetur. Sic Cardinalis, Imola, Decius, Rochus, Lambert. & alii, quos refert, & sequitur Couar. n. 6. & hæc est probabilior opinio.

Septimo quaeritur, An Romanus Pontifex extra patroni consensum conferens beneficia apud sedem Apostolicam vacantia, eo ipso iuri patronatus laicorum derogasse videatur? Sciendum est, in e. licet, de præb. l. 6. Clementem

III. alias IV. reseruasse Romano Pontifici ius conferendarum Ecclesiarum, dignitatum, personatum, & aliorum beneficiorum, quæ apud sedem Apostolicam vacauerint. Quæritur modo, An sint reseruata Romano Pontifici beneficia ad ius patronatus laicorum pertinentia, si apud sedem Apostolicam vacauerint; hoc est, An si Papa ea conferat ob id quod apud sedem Romanam vacauerint, & expressim iuri patronatus laicorum deroget, sit admittenda derogatio? Couar. c. cit. n. 4. censet non esse admittendam, & in Hispaniis esse vsu receptum, ut non admittatur. Rebuff. apud Couar. n. 4. teste, in Francia nequaquam recipitur collatione beneficiorum ad ius patronatus regum pertinentium absque ipsius Regis consensu. Refert quoque Couarruias, Staphileum, Ioannem Monachum, Cardinalem, & Felinum docentes, per reservationem beneficiorum in prædicto e. licet, contrariam, non derogari iuri patronatus Regum. Ioan. Lupus apud Couar. n. 4. locum vult habere etiam, quando beneficia solummodo ex priuilegio, præscriptione, & consuetudine ad ius patronatus regum pertinent: quin etiam Ioan. Selua, Falco, & Rebuffus, apud eundem ibidem idem iuris esse contendunt in beneficiis pertinentibus ad ius patronatus Comitum, ac Marchionum, Ducum, ac aliorum Principum. Addit Couarruias, eodem iure gaudere in Hispaniis quoslibet laicos ius patronatus habentes: Staphileus tamen testatur, iuri patronatus horum laicorum Papam derogare consueuisse quotiescunque apud sedem Apostolicam obitu beneficiarii Ecclesiæ, vel beneficium vacat: Certe superior sententia in eo tantum casu locum habere potest, in quo licet collationis merito censentur subreptitiæ, alioqui probanda non est.

Octauo quaeritur, An admitti debeat derogatio iuris patronatus laicorum, & concessio, & collatio beneficii per summum Pontificem absque patroni laici nominatione, vbi beneficium erat apud Romanam curiam litigiosum? Cassadore, teste Couar. c. cit. n. 7. sentit posse summum Pontificem tale beneficium apud Romanam curiam vacans conferre si illic erat litigiosum eo tempore, nec requirit expressam derogationem iuris patronatus laicorum; nec aliquam eius rem mentionem, quia patronis laicis non habentibus in hac causa ius nominandi, cum litigiosum sit beneficium, nulla iniuria fit: atque ita scribitur Rotæ prætorio esse iudicatum. Ad ipsam sententiam Ludouicus Gomezius, & Cardinalis, teste Couarruias. Ratio horum auctorum est: quia lite pendente apud summum Pontificem inter duos super aliquo beneficio facultas non est inferioribus alioqui conferendi, vel eligendi ius habentibus procedendi ad eligendum, institutum, vel conferendum, siue vterque litigantium; siue alter tantum in curia Romana moriatur, iuxta id quod habetur in Clem. 1. c. lite pendente, & in c. 2. eod. tit. in 6. Ergo si duo à patronis inter se dissidentibus nominati litigent apud summum Pontificem, siue vterque, siue alter tantum, in ipsa curia Romana decedat, patroni tunc ius nominandi non habent.

Nono quaeritur, An cum apud Romanam Pontificem vnus suum beneficium cum aliorum beneficio permutat, valeat permutatio auctoritate Pontificis facta absque illo patronorum laicorum consensu? Hanc quaestionem inferius ditemus, cum de beneficiorum permutatione tractabimus. Modo illud tantum dixisse sufficiat, eam permutationem, nõ præmissa iuris patronorum laicorum mentione, irritam esse & inane in iis in causis, in quibus apud episcopum, & loci ordinarij facta non valeret. Item iudicis auctoritate esse rescindendam, quoties foret quoque iudicis officio infringenda, si apud loci ordinarij inferiorem facta fuisset. Ita Lambert. c. Couar. loco citat. tradere: imo Lupus Allegatione 96 n. 4. tradit, permutationem beneficij ad ius patron. laicorum pertinentis, factum in curia Apostolica absque expressa mentione de derogatione patronatus, esse subreptitiã, & non valere, & ita esse pronuntiatum à Gregor. XI. à quo nunquam potuit quidam Cardinalis impetrare ex causa permutationis, vt fie-

ret derogatio iuris patron. laicorum, teste igitur Couarr. in Hispaniarum Regnis non recipitur permutatio, etiam auctoritate Rom. Pontificis facta, in qua expresse derogatur Regio iuri patr. Eodem etiam auctore, non admittitur, si derogetur iuri patronatus quorilibet laicorum: ut nec in Francia huiusmodi permutationes beneficiorum permittuntur. Sed quid si patronus laicus certior factus de permutatione beneficii absque eius consensu facta, intra tempus datum à iure ad nominandum, non contradixerit? Respondet Couarr. permutationem tunc temporis valere.

Decimo quaeritur, An uniones beneficiorum apud Rom. Pontificem facta citra patronorum laicorum consensum valeant? De hac quoque quaest. dicemus inferius. Sed in praesenti loco illud breuiter dicimus, quod in quaest. superiori de permutationibus praedictam est.

Vndecimo quaeritur, An renuntiationes beneficiorum qua renuntiationes dicuntur, siue simpliciter, siue gratia, & fauore alterius facta apud Roman. Pontif. absq. consensu patronorum laicorum sint firmæ? Hanc etiam quaestionem exordiemus infra. Interim vero breuiter dicimus cum Couarr. loco citato, tales renuntiationes iure non recipi: quod si fiant cum expressa derogatione iuris patronorum: ipsi Papæ supplic libellus offerunt, & contra eas, exceptiones proponuntur, nec interim literæ Apostolicæ executioni mandantur.

Duodecimo quaeritur, An Rex, Imperator, Princeps, vel respublica legem ferre queat, qua constituat, ut nullus possit à Rom. Pontifice literas ad dignitates, personatus, vel beneficia, quæ ad laicorum, siue regum, siue aliorum quorumlibet ius patronatus spectent, aut impetrari utatur, cum derogatione praedicti iuris, sine consensu ipsorum laicorum, quorum est nominare, & offerre Clericos: & qua similiter præcipit Consiliariis, & aliis magistratibus, ne huiusmodi literæ Apostolicæ, si forte impetratæ fuerint, executioni tradantur, & similiter, ut ex literis ad prætoriam Præcipium, Regum, vel rerum publicarum deferantur? Couarruias loco citato refert, praedictas leges esse in Hispaniis auctoritate Caroli V. Imperatoris, & Philippi II. Regis conditas, & promulgatas, & longe ante Caroli, & Philippi tempora consuetudine receptum in Hispaniis esse, quod hisce legibus decretum est.

Ex altera parte videtur eæ leges auctoritati Romani Pontificis derogare. Item, *Quando, de iudiciis* statuitur, causam de iure patronatus ad Ecclesiasticos iudices, non ciuiles pertinere: Et multo minus licet ciuili magistratui impedire, quo minus Apostolicæ literæ in executionem ueniant. Perfecto hæc leges iuste esse non possunt, nisi quia aliquando Romani Pontificis priuilegio, vel consensu permittuntur, qui cum eas nouerit, alioqui abrogare, vel ex toto, vel ex parte facile possit, permittit nihilominus: ne communis reipublicæ Christianæ pax, & tranquillitas perturbetur: nam laicorum non est quidquam de causis spiritualibus statuere, ut in alio loco latius ostendi: nec sufficit, si Papa toleret. nam nonnunquam aliqua tolerantur, quia non nisi difficile impediri possunt.

C A P. XXIV.

De quibusdam conditionibus apponi solitis in beneficiis ius patronatus habentibus.

Primo quaeritur, An conditiones, quæ ab ipsis quidem patronis episcoporum tamen consensu in beneficiis apponuntur, tolli queant ab alio quam à Romano Pontifice? Respondeo, minime, *Clem. Quia contingit, de religiosis domibus, c. Si pro Clerico, de præb. in 6.* Romanus autem Pontifex licet possit his conditionibus derogare, id tamen facere non creditur, nisi earum conditionum expressam fecerit mentionem: nec solentis ex toto derogare, sed ex parte.

Secundo quaeritur, An episcopi auctoritate in ipsa fundatione Ecclesiæ, possit patrono laico concedi, ut ius una cum Canonice, vel Clericis habeat eligendi Priorem, vel

Rectorem in Ecclesia Collegiata, vel Conuentuali? Respondeo, cum *Glossa in c. Nobis, de iure patron.* minime, quia esset facultas data laico contra ius commune, quod habetur in *c. Messana, c. c. Sacrosancta, de elect.*

Tertio quaeritur, An si Cappellania, vel beneficii institutio habeat, ut Cappellanus, vel beneficiarius per se ter in hebdomada sacrum faciat, debeat esse sacerdos, qui à patrono nominatur? Respondeo debere, quia id fundationis verba significant, sic *Lambertinus, de iure patrona. lib. 1. part. 2. q. 7. art. 17.* Sed quid si beneficii fundatio habeat sic: *Beneficiarius per se, vel per alium ter in hebdomada sacris operetur?* Respondeo, ex eod. auctore *art. 28.* Sacerdotem esse debere, quia ea verba hunc sensum habent: ut si ipse beneficiarius legitime fuerit impeditus, quominus per se ipsam rem diuinam faciat, curet, & alius loco ipsius id præstet.

Quarto quaeritur, An quando ex fundatione beneficium est sacerdotale, satis sit, beneficiatum, quo nominatur tempore, esse in eâ ætate, ut temporibus iure præscriptis intra annum possit fieri sacerdos? Respondeo, beneficium tribus modis posse dici sacerdotale: primo, qua requirit in beneficiario sacerdotium, quo tempore ius in beneficio obtinet. Altero modo ut postea, qui ad ipsum eligitur, nominatur, & offertur, fiat sacerdos intra annum ab eo tempore computandum, quo pœcatam eius beneficii possessionem est nactus: alioqui vel ipso beneficio, vel fructibus sit priuatus. Tertio modo beneficium dicitur sacerdotale, quoniam postulat, ut beneficiarius sit sacerdos, quo tempore à patrono nominatur, siue eligitur, quamuis per nominationem, vel electionem non obtineat, sed per institutionem, vel confirmationem. Quando igitur fundatio beneficii est laicorum, si beneficium sacerdotale esse dicatur, requirit, ut Clericus sit sacerdos quo tempore à patrono nominatur: quando vero fundatio beneficii est, vel statuto, vel consuetudine facta ab aliquo Clerico, vel Ecclesia, sufficit si Clericus quando nominatur, vel eligitur, eum ætatis annum agat, ut intra annum possit fieri sacerdos.

Quinto quaeritur, An patronus in fundatione, vel dotatione Ecclesiæ licite possit contra ius commune, sine episcopi consensu conditiones apponere? Respondeo, in primis, certi iuris esse, citra consensum episcopi, non licere patrono ullam conditionem apponere. Deinde episcopi consensu, potest patronus eas conditiones exigere, in quibus episcopo permittitur, ut iuris communis rigorem relaxet: secus vero, quando episcopo fas non est ius commune remittere, v. g. non potest patrono concedi, ut ipse habeat ius non solum Clericum nominandi, sed etiam instituendi, vel Ecclesiam regendi: potest tamen concedi, ut censum, vel pensionem annuam moderatam sibi referret. Vtrum vero patronus possit habere ius ad nutum suum, Clericum ab Ecclesia, vel officio remouendi, dubia est quaestio. Nonnulli affirmant, alii vero negant. Mihi prior opinio magis probatur, nam episcopi consensu beneficium potest Manuale constitui: Manuale autem beneficium est quod ad nutum ordinarii confertur, & auferri potest: nihil igitur impedit, quo minus episcopus concedere queat, ut beneficium ad nutum patroni reuocari possit.

Sexto quaeritur, An si patronus conditionem hanc apponat: ut Cappellanus, vel beneficiarius toties in hebdomada sacrum faciat, & processu temporis ita beneficii redditus decrescant, tenuisque fiant, ut beneficiarius suo muneris, & officio satisfacere commode nequeat, habeat episcopus auctoritatem sacrificiorum numerum minuendi, ita ut redditus ad honestam beneficiarii vitam sufficiant? Respondeo, habere: nam tacita in hoc patroni voluntas subesse creditur, ut si numerus minuatur. Cæterum penes episcopum tantum, & non penes ipsum beneficiarium est huiusmodi potestas, quare beneficiarius ad minorem numerum reuocare priuata auctoritate non potest.

Septimo quaeritur, An quando fundatio, vel dotatio in beneficio sic habet, ut Cappellanus, vel Beneficiarius